

Súd: Okresný súd Veľký Krtíš
Spisová značka: 13P/51/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6219200979
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tomáš Minárik
ECLI: ECLI:SK:OSVK:2019:6219200979.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Veľký Krtíš vo veci starostlivosti o maloleté dieťa M. C., nar. XX.XX.XXXX, zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny vo Veľkom Krtíši, ako opatrovníkom, dieťa rodičov M. A., P. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XX, J. U. a otca Ľ. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XX, J. U., X.. Č.. H. XX, o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd náhradnú osobnú starostlivosť nariadenú nad maloletou M. C., nar. XX.XX.XXXX uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 7P/9/2018-58 zo dňa 26.03.2018 z r u š u j e.

II. Maloleté dieťa sa z v e r u j e do osobnej starostlivosti otca.

III. Otec je o p r á v n e n ý maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

IV. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletého dieťaťa výživným v sume 55,- Eur vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred k rukám otca počnúc dňom právoplatnosti výrokov o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti a o zverení maloletej do osobnej starostlivosti otca.

V. Matka je o p r á v n e n á stretávať sa s maloletým dieťaťom každý párný týždeň v roku v sobotu od 13.00 hod. do 17.00 hod. za prítomnosti otca s tým, že maloleté dieťa si prevezme v čase začatia styku v mieste bydliska otca a na rovnakom mieste po realizácii styku dieťa otcovi odovzdá. Otec je povinný maloleté dieťa na stretnutie riadne pripraviť a matke v stanovený čas riadne odovzdať.

VI. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Uznesením č. k. 13P/51/2019-9 zo dňa 4.6.2019 tunajší súd začal konanie o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti nariadenej nad mal. M. C., nar. XX. XX. XXXX (t. č. nedovŕšených 5 rokov) bez návrhu, s odvodnením, že tunajší súd dňa 26.03.2018 uznesením č. k. 7P/9/2018-58 zveril maloleťu do náhradnej osobnej starostlivosti Ľ. C., nar. XX.XX.XXXX, ktorý je biologickým otcom maloletej, hoci jeho otcovstvo nebolo v čase rozhodnutia súdu určené, keď matka maloletej sa v tom čase nachádzala vo výkone trestu odňatia slobody. Dňa 16.04.2019 podal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš podnet na zrušenie rozhodnutia o náhradnej osobnej starostlivosti nakoľko dňa 15.04.2019 bolo otcovstvo Ľ. C. k maloletej uznané. Vzhľadom na uznanie otcovstva k maloletej, odpadol dôvod na to, aby bola maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti, a preto je potrebné začať konanie o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti.

2. Otec maloletej v písomnom vyjadrení k návrhu uviedol, že matka maloletej, po tom, čo sa vrátila z výkonu trestu odňatia slobody, odišla so svojim priateľom pracovať do Českej republiky, kde pracuje aj v súčasnosti. Na deti neprispieva, len raz poslala sumu 1.200 Kč. O maloleťu a aj o syna L., P. XX.X.XXXX (8 r) sa z tohto dôvodu stará on. Navrhol, aby súd maloleťu zveril do jeho osobnej starostlivosti. Na pojednávaní doplnil, že zároveň žiada, aby súd určil matke výživné na úrovni minimálneho výživného a aby upravil styk dieťaťa s matkou len za jeho prítomnosti na „nejakých len pár hodín“. K okolnostiam veci uviedol, že maloleťá bola s matkou zhruba 2 až 2,5 roka zo svojho života, a to dovtedy, kým matka dňa 28. 12. 2017 nenastúpila na výkon trestu odňatia slobody, z ktorého sa vrátila v marci 2019. Následne zotrvala v domácnosti zhruba dva mesiace. V štvrtom mesiaci 2019 zo spoločnej domácnosti odišla. Toho času pracuje v Českej republike, našla si tam priateľa a odkedy do Českej republiky odišla, tak bola vlastne naspäť len 1x na víkend s tým, že v domácnosti ju bola hľadať aj kriminálka a otec sa obáva, že v prípade, ak by sa vrátila, mohla by si zobrať maloleťu so sebou do zahraničia. Ďalej doplnil, že matka má viaceré problémy. Bola prepustená na podmienku a napriek tomu neplatí výživné. Neplatí ani niekoľko pôžičiek, ktoré má, a vyšetrujú ju aj za nejaké podvody. Obáva sa o to, že v dohľadnom čase ona nastúpi výkon trestu odňatia slobody. Nedodržiava totiž ani termíny návštev probačného a mediačného úradníka.

3. Matka sa k veci nevyjadrila a napriek tomu, že bola riadne predvolaná na pojednávanie vo veci, na toto sa bez ospravedlnenia nedostavila. S poukazom na §§ 30 a 31 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“), v zmysle ktorých po začatí konania postupuje súd tak, aby bola vec v čo najkratšom čase prejednaná a rozhodnutá, a to aj vtedy, ak sú účastníci nečinní, súd vec prejednal a rozhodol aj v neprítomnosti matky mal., ktorá žiadnym spôsobom záujem o toto konanie neprejavila.

4. Kolízny opatrovník k podanému návrhu uviedol, že z dôvodu, že L. C. bol určený za otca maloletej M., odpadol dôvod na to, aby maloleťá bola zverená do jeho náhradnej osobnej starostlivosti. Navrhol teda, aby súd náhradnú osobnú starostlivosť nariadenú nad maloleťou zrušil. Nakoľko zo šetrenia v domácnosti otca vyplynulo, že hoci rodina žije v skromných pomeroch, o dieťa je postarané riadne, zároveň navrhol, aby súd zveril maloleťu do osobnej starostlivosti otca. Výšku výživného kolízny opatrovník ponechal na zvážení súdu a pokiaľ sa týka o otázku styku matky s mal., navrhol, aby sa matka stretávala s maloleťým dieťaťom za prítomnosti otca.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom otca, odpoveďou na lustráciu matky v Registri obyvateľov SR na č. I. 8, úradným záznamom na č. I. 20 a rodným listom na č. I. 21 spisu, odpoveďou Sociálnej poisťovne na č. I. 25 spisu, správou z prešetrenia pomerov v domácnosti na č. I. 46 spisu, výplatnými páskami matky na č. I. 55 - 56 spisu, pracovnou zmluvou zo dňa 03.05.2019, uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 7P/9/2018-58 zo dňa 26.3.2018 a kalkulačkou NBS zo dňa 16.9.2019, pričom zistil nasledovný skutkový stav.

6. Uznesením č. k. 7P/9/2018-58 zo dňa 26. 3. 2018 tunajší súd zveril maloleťu do náhradnej osobnej starostlivosti L. C., nar. XX.XX.XXXX a matku zaviazal prispievať na výživu maloletej výživným v zákonom stanovenej minimálnej výške, s odôvodnením, že matka maloletej nastúpila výkon trestu odňatia slobody a výchovu maloletej t. č. zabezpečuje práve L. C., ktorý by mal byť zároveň biologickým otcom maloletej (hoci jeho otcovstvo nebolo dosiaľ určené), a ktorý vychováva aj brata maloletej - L., nar. XX.X.XXXX. Ďalej súd z úradného záznamu na č. I. 20 a z rodného listu na č. I. 21 spisu zistil, že dňa 15.4.2019 bol p. L. C., nar. XX.X.XXXX H. matkou maloletej na Matričnom úrade v Lučenci a súhlasným vyhlásením došlo k určeniu otcovstva menovaného k maloletej.

7. Nakoľko náhradná osobná starostlivosť je dočasným opatrením, ktoré nahrádza osobnú starostlivosť rodičov o maloleťé dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť (§ 44 ods. 1 písm. a/ v spojení s § 44 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine; ďalej aj „ZR“), a v konaní bolo jednoznačne preukázané, že po tom, čo bola maloleťá do náhradnej osobnej starostlivosti L. C.E., P. XX.XX.XXXX zverená uznesením tunajšieho súdu č. k. 7P/9/2018-58 zo dňa 26. 3. 2018, bolo otcovstvo menovaného k maloletej (dňa 15.4.2019) určené, odpadol akýkoľvek dôvod, pre ktorý by bola náhradná osobná starostlivosť nad maloleťou potrebná, a preto súd predmetnú náhradnú osobnú starostlivosť podľa § 47 ods. 1 ZR zrušil a ďalej zameril svoju pozornosť na otázku úpravy práv a povinností rodičov k maloletej.

8. Otec pri svojom výsluchu na pojednávaní uviedol, že momentálne poberá dávku v hmotnej núdzi v sume 127,- Eur a dokáže si privyrobiť tak, že pomáha susedovi na stavbe, mesačne sumou 240,- až 300,- Eur. Matka zároveň posielala na maloletého L. sumu od 40,- do 50,- Eur mesačne. Otec žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou, ktorá mu pomáha aj so starostlivosťou o maloletú, s maloletou a s mal. L.. Výdavky na maloletú sú okolo 100,- Eur mesačne a na maloletého L. niekde do 150,- Eur mesačne. Pokiaľ sa týka o výdavky domácnosti, tak tieto uhrádza jeho matka. On uhrádza internet a televíziu v sume zhruba 15,- Eur mesačne. Náklady na stravu pre jeho osobu a pre deti predstavujú 200,- až 250,- Eur mesačne. Pokiaľ sa jedná o jeho predstavu o stretávaní sa matky s maloletou, žiadal, aby táto bola oprávnená stretávať sa s maloletou len za prítomnosti otca, a to každú druhú sobotu v mesiaci od 13.00 hod. do 17.00 hod. Zároveň uviedol, že prídavky na deti toho času nepoberá.

9. Zo správy z prešetrenia pomerov v domácnosti na č. I. 46 spisu vyplynulo, že otec žije aj s mal. deťmi (M. N. L., ktorý mu bol zverený do starostlivosti rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 9P/3/2018 zo dňa 3. 5. 2018) na adrese H. XX v byte, ktorý je vo vlastníctve jeho matky. V tomto byte sa sporadicky zdržiava aj jeho matka, prípadne jeho sestra s mal. dieťaťom. Matka mal. detí sa v apríli 2019 odsťahovala do Českej republiky, kde od 3.5.2019 pracuje v spol. CZ KOVOS s.r.o., Moravská Ostrava. Matka na výživu mal. M. neprispieva. Výdavky na mal. M. sú cca. 100 € mesačne. V domácnosti sú skromné, ale vhodné pomery na starostlivosť o maloletú.

10. Odpoveďou Sociálnej poisťovne na č. I. 25 spisu súd zistil, že žiaden z rodičov nie je evidovaný ako poistenec v registri Sociálnej poisťovne a ani nie je poberateľom žiadnej dávky sociálneho poistenia.

11. Z odpovede na lustráciu matky v Registri obyvateľov SR na č. I. 8, z výplatných pásoch na č. I. 55 - 56 spisu, z pracovnej zmluvy zo dňa 03.05.2019 a z kalkulačky NBS zo dňa 16.9.2019 súd zistil, že matka maloletej má okrem mal. M. ešte tri maloleté a jedno plnoleté dieťa, že od 3.5.2019 je zamestnaná v spoločnosti CZ KOVOS s.r.o., že dosahuje priemerný zárobok 13.732 CZK netto mesačne, čo vzhľadom na aktuálny kurz Eur/CZK (1 Eur = 25,882 CZK) predstavuje 530,56 Eur.

12. Podľa § 36 ods. 1 ZR rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/36/20170701>>, § 25 a 26 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/36/20170701>> sa použijú primerane.

13. V rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného (§ 24 ods. 1 ZR).

14. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 ZR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

15. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (ust. § 75 ods. 1 ZR).

16. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol vo veci úpravy rodičovských práv a povinností rozhodnúť je, že rodičia maloletých detí spolu nežijú. V prejedávanom prípade mal. podchádza zo vzťahu jeho rodičov, ktorí manželstvo neuzavreli, a podľa obsahu výsluchu otca ako aj podľa obsahu správy z prešetrenia pomerov u rodičov maloletého dieťaťa, nežijú v spoločnej domácnosti od apríla 2019, odkedy matka opustila spoločnú domácnosť. Preto boli splnené podmienky potrebné na to, aby súd upravil výkon ich rodičovských práv a povinností k mal., najmä určil, komu mal. zverí do osobnej starostlivosti, kto ju bude zastupovať, spravovať jej majetok a ako má rodič, ktorému nebude mal. zverená do osobnej starostlivosti, prispievať na jej výživu.

17. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že odkedy matka po návrate z výkonu trestu odňatia slobody spoločnú domácnosť opustila, sa maloletá M. nachádza v osobnej starostlivosti otca, ktorý mal. vzhľadom k jej veku (nedovŕšených 5 rokov) zabezpečuje osobnú celodennú starostlivosť. Podľa záverov šetrenia v domácnosti otca je táto starostlivosť zabezpečovaná na primeranej úrovni. Matka o maloletú záujem neprejavila, za maloletou od odchodu zo spoločnej domácnosti (pred piatimi mesiacmi) prišla len jedenkrát, a nezúčastnila sa ani prebiehajúceho konania. Vzhľadom k vyššie uvedenému súd mal. M. zveril do osobnej starostlivosti otca a určil, že otec je oprávnený mal. zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach.

18. Pokiaľ sa jedná o otázku vyživovacej povinnosti a o jej rozsah, súd vychádzal zo záveru, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, že obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, že súd prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, že dieťa sa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov a že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

19. Ako už bolo uvedené vyššie, maloletá M. je t. č. v osobnej starostlivosti otca, ktorému s touto starostlivosťou občasne pomáha aj jeho matka. Pokiaľ sa jedná o výdavky na maloletú, zo správy zo šetrenia v domácnosti otca ako aj zo samotného výsluchu otca na pojednávaní vyplynulo, že tieto sú tvorené sumou cca 100 Eur mesačne. Okrem toho má otec výdavky aj na mal. L., a to v sume do 150 Eur mesačne, uhrádza tiež internet a televíziu v sume zhruba 15,- Eur mesačne a náklady na stravu pre jeho osobu a pre deti predstavujú 200,- až 250,- Eur mesačne. Náklady s bývaním neznáša, nakoľko tieto uhrádza jeho matka. Otec poberá dávku v hmotnej núdzi v sume 127,- Eur a dokáže si privyrobiť 240,- až 300,- Eur mesačne, t. j. celkový príjem otca predstavuje cca 400 Eur mesačne.

20. Pokiaľ sa jedná o majetkovú situáciu matky, táto je od 03.05.2019 zamestnaná v Českej republike, dosahuje priemerný mesačný príjem 530,56 Eur, na výživu mal. M. t.č. neprispieva, prispieva však na výživu mal. L. sumou 40-50 Eur mesačne. Okrem mal. M. a mal. L., má ešte vyživovaciu povinnosť k dvom ďalším mal. deťom.

21. Za tohto stavu mal súd za to, že na odôvodneným výdavkoch maloletej, určených na sumu 100 Eur mesačne, je matka vzhľadom na výšku svojho príjmu, ktorý prevyšuje príjem otca o cca 130 Eur mesačne, schopná podieľať sa v sume 55 Eur mesačne, keď súd u matky zohľadnil skutočnosť, že okrem nevyhnutných výdavkov na svoju osobu, si plní ešte vyživovaciu povinnosť k mal. L. v sume 40-50 Eur tak, ako to uviedol vo svojej výpovedi otec, a má tiež vyživovaciu povinnosť k ďalším dvom maloletým deťom. Zároveň súd zohľadnil, že otec, má jednak nižší príjem a jednak si svoju vyživovaciu povinnosť k mal. plní aj zabezpečením osobnej starostlivosti o maloletú. Vzhľadom k jeho zárobku, ako aj s prihliadnutím na skutočnosť, že náklady s bývaním neuhrádza, nakoľko tieto znáša v plnom rozsahu jeho matka, je však tento schopný plniť si vyživovaciu povinnosť k maloletej vo zvyšnom rozsahu, t. j. v sume cca 45 Eur mesačne. Preto súd matku zaviazal prispievať na výživu mal. M. výživným v sume 55,- Eur vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred k rukám otca počnúc dňom právoplatnosti výrokov o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti a o zverení maloletej do osobnej starostlivosti otca.

22. Pokiaľ sa jedná o úpravu styku matky s maloletou, tu súd považoval za odôvodnené obavy otca maloletej, že matka maloletej, ktorá t. č. žije a pracuje v Českej republike, by v prípade, ak by jej bol umožnený styk s maloletou bez prítomnosti otca, aj s prihliadnutím na svoju kriminálnu minulosť mohla pristúpiť k únosu maloletej do Českej republiky. Zároveň súd zohľadnil stanovisko kolízneho opatrovníka a skutočnosť, že od 28. 12. 2017, odkedy matka nastúpila na výkon trestu odňatia slobody, k dnešnému dňu (18.9.2017), t. j. za viac ako rok a trištvrté, bola matka s maloletou len zhruba v období dvoch

mesiacov a zároveň od posledného odsťahovania sa (pred piatimi mesiacmi) prišla maloletú navštíviť len jediný krát. Uvedené skutočnosti podľa súdu nesvedčia o skutočnom záujme matky o svoju dcéru a sú zdôraznené aj tým, že matka si svoju vyživovaciu povinnosť k maloletej dobrovoľne neplní. Vzhľadom uvedenému súd vyhovel návrhu otca a upravil styk matky s maloletou tak, že matka je oprávnená stretávať sa s maloletým dieťaťom každý párny týždeň v roku v sobotu od 13.00 hod. do 17.00 hod. za prítomnosti otca, s tým, že maloleté dieťa si prevezme v čase začatia styku v mieste bydliska otca a na rovnakom mieste po realizácii styku dieťa otcovi odovzdá. Zároveň súd uložil otcovi povinnosť maloleté dieťa na stretnutie riadne pripraviť a matke v stanovený čas riadne odovzdať.

23. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 52 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak, keď v konaní neboli tvrdené a ani súdom zistené žiadne tak špecifické okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z jeho účastníkov.

24. Po vyhlásení tohto rozsudku sa otec a kolízny opatrovník vzdali práva na odvolanie voči všetkým výrokom tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je p r í p u s t n é odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Veľký Krtíš.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a uvedie sa spisová značka. Okrem toho sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.